

1. kapitola

ÚVODEM

O čem je kniha, kterou držíte v rukou? – 7

Struktura a východiska, typologie objektů – 7

Přehled dosavadního bádání – 8

Komentář k použitým pramenům – 11

2. kapitola

O PŘADLÁČÍCH A TKALCÍCH V CHALUPÁCH I TOVÁRNÁCH

Několik poznámek k teorii protoindustrializace – 16

Definice základních pojmů – 17

Kritika konceptu – 18

Kontinuita nebo diskontinuita? – 19

K otázce koexistence – 21

3. kapitola

KRAJ ZA HORAMI: CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Historicko-správní – 24

Horopisná – 26

Vodopisná – 28

Demografická – 30

Sídelní – 31

4. kapitola

Z JAKÉ PŮDY ROSTE STROM INDUSTRIE?

LIDÉ – 36

Organizace a formy protoindustriální textilní výroby – 37

Ke vztahu venkovské plátenické protoindustriie a cechů – 39

Ke vztahu venkovské plátenické protoindustriie a vrchnosti – 42

SUROVINY – 43

Zemědělské suroviny pro textilní výrobu – 43

Zemědělské suroviny pro potravinářství – 43

Zámecký pivovar a sladovna – 44

Rybníkářství – 45

Dobývání a zpracování rud – 46

Železné rudy a raspenavská hut' – 46

Cínové rudy v novoměstském revíru – 47

Stavební suroviny – 48

Těžba a zpracování vápence – 48

Těžba stavebního kamene a písku – 50

Těžba a zpracování cihlářských zemin – 50

Zpracování dřeva pro stavební výrobu – 51

Heřmanice – vodní pila – 54

Další využití dřevní hmoty: tříselníky, flusárny, milíře – 56

Papírny ve Frýdlantu a Ferdinandově – 56

Frýdlant – papírna a lepenkárna – 57

ENERGIE – 60

Vodní mlýny jako nositelé kontinuity – 60

Krásný Les – vodní obilní mlýn – 65

Frýdlant – vodní obilní mlýn / továrna na zpracování obuvi – 68

Frýdlant – vodní kostní a obilní mlýn – 72

Větrné mlýny – 74

INFRASTRUKTURA – 75

5. kapitola

VODNÍ KOLO A PARNÍ STROJ: SŇATEK Z ROZUMU

Změna energetické báze: nástup uhlí – 80

Výstavba železnic – 80

Těžba lignitu na Frýdlantsku – 82

Přeměna krajiny a sídel – 85

Zrod průmyslové krajiny: linearita jako strukturální rys – 85

Kontinuita výrobních lokalit – 90

Přeměna výrobní stavby – 93

Jednoučelové stavby – 93

Arnoltice – vodní obilní mlýn a cihelna – 96

Víceúčelové stavby – 100

Etážová budova – 100

Hejnice – přádelna bavlny a továrna na pletací přízi – 105

Bílý Potok – odpadní přádelna – 107

Frýdlant – tiskárna látek, úpravna a barevna – 109

Šedové sály – 113

Višňová – továrna na zpracování juty – 115

Kombinované stavby – 119

Viska – vodní obilní mlýn a pila / mechanická tkalcovna – 121

Otázka vztahu stavby a pohonu – 123

Děřichovec – vodní obilní a hořčičný mlýn – 128

Černousy – vodní obilní mlýn – 132

Stavební formy reakcí na zvyšování produkce – 134

Poustka – vodní obilní mlýn a pila / nitárna – 137

Nové Město pod Smrkem – Horní a Dolní mlýn/továrna na vlněné zboží – 140

Závěr – 153

PŘÍLOHY

Seznam pramenů a literatury – 158

Seznam zkratk – 164

Rejstřík míst – 164

Rejstřík jmen a firem –

Summary – 168

Údolí Olešky s Heřmanicemi a čedičovým lomem. Foto A. Tauchman, 9. 6. 2017